

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ, ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ ТА
ЕКОНОМІКИ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан економічного факультету

_____ А.В. Череп
« _____ » _____ 2018

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕГІОНУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів

спеціальності 051 Економіка

освітньо-професійна програма Міжнародна економіка

Укладачі Бабміндра Д. І. д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів і міжнародного туризму, Корінний С.О., к.е.н., викладач кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів і економіки міжнародного туризму

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри міжнародної економіки,
природних ресурсів і економічної теорії

Протокол № 1 від “20”серпня 2018 р.
Завідувач кафедри

_____ Д. І. Бабміндра

Ухвалено науково-методичною радою
економічного факультету

Протокол №1 від “20”серпня 2018 р.
Голова науково-методичної ради
економічного факультету

_____ І. І. Колобердянко

2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки	вибіркова	
		Цикл професійної та практичної підготовки	
Загальна кількість годин - 150	Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Міжнародна економіка	Рік підготовки:	
		1-й	-
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4 Тижневих годин самостійної роботи для денної форми навчання – 9,6	Рівень вищої освіти: магістерський	22 год.	-
		Практичні	
		22 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		106 год.	-
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність регіону» є формування у майбутніх фахівців розуміння сутності всеосяжних процесів ділової інтеграції регіону в міжнародний економічний простір. Найбільш суттєво така інтеграція проявляється у взаємозалежності виробництва і міжнародної торгівлі. Характерною особливістю сучасної економіки є те, що більшість товарів надходить до ринку через зовнішню торгівлю або виготовляється з використанням іноземних складників.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність регіону» є структуроване викладення систематизованих напрацювань та інформації щодо:

- основних понять, загальних положень та хронології розвитку зовнішньоекономічної діяльності регіону;
- об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності регіону, їхні взаємозв'язки;
- особливостей економіко-правового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності регіону;
- методичних та практичних особливостей визначення собівартості експортних та імпорتنих операцій;

- напрямків модернізації зовнішньоекономічної діяльності регіону;
- сутності та вектору трансформації зовнішньоекономічної діяльності регіону;
- перспектив та складнощів екологізації зовнішньоекономічної діяльності регіону;
- економічної оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності регіону.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: предмет і завдання дисципліни; місце і роль зовнішньоекономічної діяльності в економіці регіону; поняття, склад, структуру зовнішньоекономічного балансу регіону; сутність, методи та напрямки реалізації зовнішньоекономічної діяльності; систему економіко-виробничих взаємовідносин, пов'язаних із зовнішньоекономічної діяльністю; сутність та особливості митного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; необхідність проведення економічної оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності регіону; перспективні напрямки розвитку зовнішньоекономічної діяльності регіону.

вміти: використовувати в практичній роботі законодавчий та інструктивний матеріал; самостійно організовувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства; самостійно збирати необхідну документацію для здійснення зовнішньоекономічної діяльності; самостійно аналізувати та планувати зовнішньоекономічну діяльність на рівні підприємства та регіону; контролювати, діагностувати та планувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства; аналізувати макроекономічні категорії; визначати та аналізувати сучасні проблеми управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства та регіону; приймати рішення щодо розв'язання актуальних проблем управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Згідно з вимогами освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей):

загальні (універсальні):

- володіння знаннями щодо основних форм економічних відносин у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- здатність враховувати потреби в ресурсах та ресурсозабезпеченні зовнішньоекономічної діяльності;
- володіння законодавчою і нормативною базою зовнішньоекономічної діяльності;
- розуміння процесів здійснення та управління зовнішньоекономічною діяльністю;
- вміння розраховувати ефективність зовнішньоекономічної діяльності країни, регіону, підприємства;
- здатність застосовувати основні напрямки оптимізації зовнішньоекономічної діяльності.

спеціальні (фахові):

- здатність аналізувати та оцінювати економічне, конкурентне, правове середовище й інфраструктуру зовнішньоекономічної діяльності;
- вміння визначати економічну, екологічну та соціальну значущість і ефективність зовнішньоекономічної діяльності;
- здатність вимірювати та оцінювати собівартість в зовнішньоекономічній діяльності, а також планувати і реалізовувати заходи з її мінімізації;
- здатність обґрунтовувати і обчислювати еколого-економічну оцінку ефективності зовнішньоекономічної діяльності з метою визначення напрямків модернізації та диверсифікації таких процесів;
- вміння прогнозувати подальші напрямки розвитку світової і вітчизняної зовнішньоекономічної діяльності, а також майбутні стани міжнародної економіки.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Зовнішньоекономічна діяльність регіону» має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання з багатьох дисциплін. Основні розділи курсу є логічним продовженням таких дисциплін як «Регіональна економіка», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Державне регулювання економіки», «Економіка підприємства», «Модернізація та диверсифікація економіки», «Міжнародне право», «Міжнародна торгівля», «Екологічне підприємництво». Фундаментальні знання отримані під час викладення курсу «Зовнішньоекономічна діяльність регіону» дають можливість студентам успішно засвоїти такі курси як «Міжнародна товарна політика», «Міжнародні контракти», «Основи екобізнесу» та інші.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. «Концептуальні основи зовнішньоекономічної діяльності регіону»

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин

Зовнішньоекономічна діяльність в системі категорій міжнародної економіки. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності та їх характеристика. Внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на організацію зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та основні види зовнішньоторговельних операцій. Завдання та головні елементи системи зовнішньоекономічної стратегії України. Пріоритети розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Тема 2. Сутність, принципи та методи управління зовнішньоекономічною діяльністю

Організація структури управління зовнішньоекономічною діяльністю та основні функції управління зовнішньоекономічною діяльністю на мікрорівні. Мета і завдання організаційної структури управління ЗЕД. Сприяння роботі відділами і службами планування, маркетинговими відділами та групи відділів, що забезпечують ухвалення і виконання управлінських рішень. Відділ зовнішньо-економічних зв'язків як структурний підрозділ підприємства та його

функції. Зовнішньоторговельна фірма як відносно самостійний підрозділ. Принципи та методи управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Тема 3. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Адміністративне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Економічне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Валютне регулювання в сфері зовнішньоекономічних відносин.

Тема 4. Зовнішньоекономічні операції та угоди

Основні види зовнішньоекономічних операцій та угод. Зовнішньоторгові операції та зовнішньоторгові угоди: суть та класифікація. Алгоритм здійснення зовнішньоторгової угоди купівлі-продажу. Організація зовнішньоторгових операцій на підприємстві. Особливості укладання зовнішньоекономічних контрактів. Організація переговорів по контракту. Типовий міжнародний контракт купівлі-продажу. Структура та зміст зовнішньоторгового контракту купівлі-продажу.

Тема 5. Організація виходу підприємства на зовнішній ринок

Підходи до міжнародної сегментації. Вибір цільового ринку для здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Вид та структура збутової системи підприємства, зайнятого зовнішньоекономічною діяльністю. Особливості маркетингового дослідження зовнішнього ринку. Глобальна мережа Інтернет як інструмент розширення зовнішньоекономічних операцій.

Тема 6. Торгово-посередницькі операції на зовнішньому ринку

Сутність торгового посередництва в зовнішньоекономічній діяльності. Види посередників в зовнішній торгівлі. Визначення прав та винагороди посередників. Види торгово-посередницьких фірм. Структура та зміст посередницьких угод. Посередницькі операції на основі договорів комісії (консигнації).

Тема 7. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності

Види цін у зовнішній торгівлі. Фактори, що визначають експортну та імпорتنу ціни. Методологічні підходи до формування ціни при здійсненні зовнішньоекономічних операцій. Прогнозування експортної контрактної ціни. Прогнозування імпорتنної контрактної ціни.

Розділ 2. «Актуальні проблеми створення і реалізації зовнішньоекономічної політики»

Тема 8. Страхування ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та шляхи їх мінімізації

Види ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та способи їх страхування. Основні ризики, що виникають при митному оформленні товарів. Шляхи мінімізації ризиків. Перестраховання, гарантійне страхування, ескалаторна страхування. Ризики природного походження.

Тема 9. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності

Методичні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Показники економічної ефективності експорту та порядок їх розрахунку. Підходи до визначення економічної ефективності імпорту. Визначення економічної ефективності за співвідношенням цін на внутрішньому та зовнішньому ринках. Оцінка ефективності з використанням системи показників.

Тема 10. Особливості обліку експортних та імпортних операцій

Бухгалтерський облік операцій з експорту товарів за умови прямого виходу підприємства на зовнішні ринки. Облік операцій з експорту послуг та робіт. Облік авансів, одержаних від іноземних контрагентів. Основа та підґрунтя здійснення імпортних операцій. Бухгалтерський облік здійснення імпортних операцій за умови прямого виходу підприємства на зовнішні ринки. Особливості обліку імпорту послуг та робіт. Облік авансів, сплачених іноземним контрагентам.

Тема 11. Зовнішньоекономічна діяльність регіону

Концептуальні засади зовнішньоекономічної діяльності регіону. Нормативно-правова база зовнішньоекономічної діяльності регіону. Регіональні стратегії та програми в сфері ЗЕД. Стратегії підвищення конкурентоспроможності та економічного розвитку субрегіонів. Особливості зовнішньоторговельної політики на регіональному рівні. Конкурентоспроможність регіону в умовах сучасних глобалізаційних процесів. Складові та критерії конкурентоспроможності регіону. Транскордонне та міжнародне міжрегіональне співробітництво регіонів

Тема 12. Формування механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в регіоні

Стратегічні засади державного регулювання зовнішньоекономічною діяльністю в регіоні. Вектор сприяння забезпеченню сталого економічного розвитку. Модернізація та диверсифікація зовнішньоекономічної діяльності регіону. Зовнішньоекономічна стратегія регіону. Зовнішньоекономічна стратегія України. Державне управління розвитком зовнішньоекономічної діяльності. Модернізація промислового комплексу. Регіональна програма розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Концепція розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 13. Роль вільних економічних та офшорних зон в розвитку зовнішньоекономічної діяльності

Вільні економічні зони: поняття, види, порядок створення. Особливості функціонування вільних економічних зон в Україні та світі. Поняття та види офшорних компаній. Міжнародний офшорний бізнес. Організація та ведення обліку зовнішньоекономічних операцій з підприємствами, зареєстрованими в офшорних зонах.

Тема 14 Інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності

Сутність іноземних інвестицій та основні їх типи. Основні теорії міжнародного інвестування. Прямі іноземні інвестиції та їх форми. Фактори, що впливають на прямі іноземні інвестиції. Фактори пропозиції. Фактори попиту. Політичні фактори. Законодавче регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Створення позитивного інвестиційного клімату в регіоні. Оцінка ефективності іноземного інвестування в зовнішньоекономічній діяльності.

5. Темы лекційних занять

П/н	Назва теми	Кількість годин
1	Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	4
2	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
3	Зовнішньоекономічні операції та угоди	2
4	Торгово-посередницькі операції на зовнішньому ринку	4
5	Страховання ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та шляхи їх мінімізації	2
6	Особливості обліку експортних та імпорتنих операцій	2
7	Формування механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в регіоні	4
Разом		22

6. Темы практичних занять

П/н	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та методи управління зовнішньоекономічною діяльністю	2
2	Організація виходу підприємства на зовнішній ринок	2
3	Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності	4
4	Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності	4
5	Зовнішньоекономічна діяльність регіону	2
6	Формування механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в регіоні	2
7	Роль вільних економічних та офшорних зон в розвитку зовнішньоекономічної діяльності	2
8	Інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності	4
Разом		22

7. Самостійна робота

П/н	Назва теми	Кількість годин
1	Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	6
2	Сутність, принципи та методи управління зовнішньоекономічною діяльністю	6
3	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	6
4	Зовнішньоекономічні операції та угоди	8
5	Організація виходу підприємства на зовнішній ринок	8
6	Торгово-посередницькі операції на зовнішньому ринку	8
7	Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності	8
8	Страхування ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності та шляхи їх мінімізації	8
9	Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності	8
10	Особливості обліку експортних та імпорتنих операцій	8
11	Зовнішньоекономічна діяльність регіону	8
12	Формування механізму державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в регіоні	8
13	Роль вільних економічних та офшорних зон в розвитку зовнішньоекономічної діяльності	8
14	Інвестиції в зовнішньоекономічній діяльності	8
Разом		106

8. Види контролю і система накопичення балів

Система накопичення балів – це сума всіх балів, які отримує студент за семестр. Розподіл балів наведено в таблиці.

Вид контрольного заходу	Кількість балів
Поточний контроль	
Розділ 1	
Практичне заняття 1 (аналіз конкретної ситуації)	2
Практичне заняття 2 (тестування)	2
Практичне заняття 3 (розв'язання задачі)	4
Практичне заняття 4 (аналіз конкретної ситуації; тестування)	4
Практичне заняття 5 (розв'язання задачі)	4
Практичне заняття 6 (аналіз конкретної ситуації; тестування)	4
Поточна атестація №1 (тестування в системі MOODLE)	10
Загальна кількість балів	30
Розділ 2	
Практичне заняття 7 (аналіз конкретної ситуації; тестування)	4
Практичне заняття 8 (розв'язання задачі)	4
Практичне заняття 9 (аналіз конкретної ситуації; тестування)	4
Практичне заняття 10 (аналіз конкретної ситуації; тестування)	4
Практичне заняття 11 (розв'язання задачі)	4
Поточна атестація №2 (тестування в системі MOODLE)	10
Загальна кількість балів	30
Всього за поточний контроль знань	60
Підсумковий контроль	
Залік	40
Всього за підсумковий контроль знань	40
Разом	100

8.1. Критерії оцінювання практичних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється викладачем, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів тощо.

Практичне заняття складається із: опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань, контрольного тестування до кожної теми.

Практичні заняття дозволяють студентам оволодіти практичними навичками з курсу.

Результат участі студента на практичних заняттях оцінюється окремо.

1. Виконання тестових завдань (10 завдань, по 0,2 балів кожне) – 2 бали.

2. Аналіз конкретної ситуації – 2 бали:

- 2 бали – аналітична доповідь відзначається повнотою виконання без допомоги викладача. Студент володіє узагальненими знаннями з предмета,

аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати вивчений матеріал; вирішує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє формулювати та розв'язувати проблеми.

- 1 бал – аналітична доповідь достатня, але з деякими огріхами, виконана з незначною допомогою викладача. Студент володіє вивченим матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати наукову та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультації викладача.

- 0 балів – аналітична доповідь відзначається високою фрагментарністю знань та неможлива без постійного керівництва викладача. Теоретичний зміст курсу засвоєно частково, необхідні практичні уміння не сформовані. Аналіз і систематизація наукової і методичної інформації відсутні.

3. Розв'язання задачі – 4 бали:

- 4 бали – задачу розв'язано правильно в повному обсязі;
- 3 бали – при розв'язанні задачі допущено негрубі помилки;
- 2 бали – при розв'язанні задачі допущено грубі помилки;
- 1 бал – задачу розв'язано неправильно, але студент розуміє алгоритм розв'язання;
- 0 балів – задачу не розв'язано.

До грубих помилок належать: обчислювальні помилки в завданнях; помилки у визначенні порядку виконання арифметичних дій; неправильне розв'язання задачі (пропуск дій (дії)), неправильний добір дій (дії), зайві дії; незакінчене розв'язання задачі; незнання або неправильне застосування властивостей, правил, алгоритмів.

Негрубими помилками є: нераціональні прийоми обчислення, якщо ставилась вимога скористатися такими прийомами; неправильна побудова чи постановка запитань до дій (дії) під час розв'язання задачі; неправильне списування даних задачі з правильним її розв'язанням; помилки у записах термінів, символів; відсутність відповіді у завданні або помилки у записі відповіді.

8.2. Критерії оцінювання поточної атестації № 1 та № 2

Поточна атестація проводиться у формі тестування в системі MOODLE. Максимальна оцінка, яку студент може отримати за результатами кожного тестування, складає 10 балів. Тестування складається з 20 тестових завдань. За правильну відповідь на одне запитання студент отримує 0,5 балів, таким чином, відповівши правильно на всі запитання, студент може отримати 10 балів.

Якщо за результатами поточного контролю знань студент отримає менше 35 балів, то до заліку він не допускається.

Підсумковий контроль проводиться після закінчення семестру в формі екзамену.

8.3. Критерії оцінювання заліку

Максимальна оцінка, яку студент може отримати за виконання залікової роботи, складає 40 балів. Залікова робота містить 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал, 1 задачу, яка оцінюється в 5 балів та 3 теоретичних питання, які оцінюються в 5 балів кожне.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5(відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Державна митна справа в Україні [Текст] : бібліогр. покажч. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; [уклад.: Сосновська Т. О., Жихорєва Ю. В.]. - Харків : ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 2014. - 274 с.
2. Додін Є. В. Міжнародне співробітництво з питань митної справи [Текст] : навч. посіб. / Є. В. Додін, В. В. Серафімов ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - О. : [б. в.], 2012. - 175 с.
3. Єрмаченко В. Є. Облік і техніка зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. [для вищ. навч. закл.] / В. Є. Єрмаченко, С. В. Лабунська, О. Г. Маляревська та ін.; Харк. нац. екон. ун-т. – Х. : ІНЖЕК, 2010. – 479 с.
4. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. Посіб / Шкурупій О. В. , Гончаренко В. В., Артеменко І. А. та ін.; За заг.ред. Шкурупій О. В. - К: Центр учбової літератури, 2012. - 248 с.
5. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник / [Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, І. Ю. Сіваченко та ін.]; за ред Ю. Г. Козака, Н. С. Логвінової, І. Ю. Сіваченка. - 2-е вид., переробл. і доп. - К.: ЦНЛ, 2008. - 792 с.
6. Інкотермс. Офіційні правила тлумачення торговельних термінів Міжнародної торгової палати (редакція 2000 року) http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/988_007
7. Кириченко О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : Навч. посібник/ Олександр Кириченко,. - 3-тє вид. перероб. і доп.. - К.: Знання-Прес, 2002. – 382 с.
8. Козик, В. В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Н. Б. Даниленко. - 7-е вид., стер. - К. : Знання, 2008. - 406 с.
9. Мазаракі А.А. Регуляторна політика у сфері зовнішньої торгівлі: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – К.: КНТЕУ, 2010. – 470 с.
10. Макогон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства. - К: ЦУЛ, 2006.- 128 с.

Додаткова:

1. Багрова, І. В. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. /І. В. Багрова, О. О. Гетьман, В. Є. Власюк ; Дніпропетр. ун-т економіки та права. - К. : ЦУЛ, 2004. - 384 с.
2. Батанова Л. О. Фінансовий контроль у сфері державної митної справи [Текст] : монографія / Л. О. Батанова ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". - Чернівці : Технодрук, 2015. - 153 с.
3. Бутинець, Ф. Ф. Облік зовнішньоекономічної діяльності : підруч. для студ. вищ. навч. закладів спец. 7.0 / Ф.Ф. Бутинець, І.В. Жиглей ; ред. Ф. Ф. Бутинець ; М-во освіти і науки України, Житомир, держ. технол. ун-т - 3-тє вид., переробл. і доп. - Житомир : Рута, 2006. - 387 с.
4. Гребельник, О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності : навч. посібн. для студ. вуз. / О. П. Гребельник; Вісконсінський міжнар. ун-т (США) в Україні. -

К. : Деміур, 2003. - 168 с.

5. Дахно, І. І. Міжнародне економічне право : навч. посіб. / І. І. Дахно. - 3-тє вид., переробл. і доп. - К. : ЦНЛ, 2006. - 271 с.

6. Загородній, А. Г. Зовнішньоекономічна діяльність : термінол. слов. / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк. - К. : Кондор, 2007. - 168 с.

7. Михайлів З. В. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції: Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції / З. В. Михайлів, З. П. Гаталяк, Н. І. Горбаль ; Нац. ун-т "Львівська олітехніка". - Л. : Львівська політехніка, 2004. - 244 с.

8. Новицький, В. Є. Міжнародна економічна діяльність України : підруч. / В. Є. Новицький ; Київський нац. екон. ун-т. - К., 2003. - 948 с.

9. Одягайло, Б. М. Міжнародна економіка : навч. посіб. для студ. вузу / Б. М. Одягайло. - К. : Знання, 2005. - 397 с.

10. Пономарьова Н. В. Митно-тарифне регулювання: навч. посіб. / Н.В. Пономарьова, Т.В. Столяр, О.В. Павленко та ін. ; МОН України ; Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. - Х. : ХНАДУ, 2010. -199 с.

Електронні ресурси:

1. Офіційний сайт журналу The Economist [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economist.com>

2. Офіційний сайт журналу The Finacial Times [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ft.com>

3. Офіційний сайт журналу The Wall Street Journal [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.marketwatch.com>

4. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.president.gov.ua

5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

6. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

7. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua

8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua

9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua

10. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

Погоджено _____
 відділ з навчальної роботи
 « _____ »